

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย.....	3
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	3
วิธีการศึกษาวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	5
สถานะทางกฎหมายของชุมชน.....	5
ข้อคิดว่าด้วยสิทธิและผู้ทรงสิทธิตามกฎหมาย.....	5
ข้อคิดว่าด้วยสิทธิ.....	5
ผู้ทรงสิทธิตามกฎหมาย.....	9
ความหมายของชุมชน.....	12
ความหมายในทางสังคมวิทยา.....	12
ความหมายในทางกฎหมาย.....	15
ทฤษฎีว่าด้วยควมมีตัวตนของชุมชน.....	17
ทฤษฎีว่าด้วยนิติบุคคลโดยสมมุติ (fiction theory).....	17
ทฤษฎีนิติบุคคลโดยสภาพ (organic theory).....	19
หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการกำหนดขอบเขตของชุมชน.....	20
เกณฑ์ในทางกฎหมาย.....	20
เกณฑ์ในทางสังคมวิทยา.....	22
ข้อคิดว่าด้วยสิทธิชุมชน.....	24
ความหมายของสิทธิชุมชน.....	24
ลักษณะของสิทธิชุมชน.....	26
ผู้ทรงสิทธิชุมชน.....	27
สิทธิชุมชนตามรัฐธรรมนูญ.....	29

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
จุดเริ่มต้นของการคุ้มครองสิทธิชุมชนในรัฐธรรมนูญไทย.....	30
พัฒนาการของสิทธิชุมชนและกระแสการตื่นตัวในการคุ้มครองสิทธิชุมชน	31
เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับ 2540 ในการรับรองสิทธิของชุมชน.....	34
สิทธิของชุมชนที่ได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับ ปี 2540.....	36
เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในการ รับรองสิทธิชุมชน.....	40
ปัญหาหลังการใช้รัฐธรรมนูญปี 2540.....	40
ความพยายามในการแก้ไขข้อบกพร่องของรัฐธรรมนูญปี 2540.....	41
พัฒนาการในการคุ้มครองสิทธิชุมชนจากรัฐธรรมนูญปี 2540 ถึงรัฐธรรมนูญ ปี 2550.....	42
การขยายผู้ทรงสิทธิ	42
การทำให้สิทธิที่รัฐธรรมนูญรับรองมีผลใช้บังคับได้ทันที.....	45
สิทธิชุมชนที่ได้รับการคุ้มครองในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550.....	48
สิทธิของชุมชน ชุมชนท้องถิ่น และชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม ตามมาตรา 66.....	48
สิทธิของบุคคลในการมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชน ตามมาตรา 67.....	52
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชน.....	58
หลักการพื้นฐานเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	59
ความหมายของคำว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน”.....	59
ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการกระบวนกรการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	60
ระดับของกระบวนกรการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	61
ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีประสิทธิผล.....	63
บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ จัดการ ทัศนังใจและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน.....	64

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550..... 64
	กฎหมายระดับพระราชบัญญัติ..... 67
	กฎหมายลำดับรอง..... 80
	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมของชุมชน..... 86
	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมของชุมชนในคดีแพ่ง.... 86
	คู่ความ..... 86
	ผู้ร้องสอด..... 88
	ผู้ดำเนินคดีแทนตัวความ..... 90
	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมของชุมชนในคดีอาญา.. 91
	ผู้เสียหาย..... 91
	ผู้กระทำความผิด..... 94
	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมของชุมชนในคดีปกครอง. 95
	คดีที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง..... 96
	การฟ้องคดีต่อศาลปกครองของชุมชน..... 99
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 101
	วิจัยเอกสาร..... 101
	วิจัยภาคสนาม..... 101
	จัดสนทนากลุ่มเจาะจง (Focus group)..... 101
	การสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth interview)..... 102
	วิเคราะห์ข้อมูล..... 103
4	ผลการวิจัย..... 104
	ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนเขาควหา..... 104
	สภาพทั่วไป..... 104
	พัฒนาการการทำเหมืองหินในพื้นที่เขาควหา..... 106
	ผลกระทบของการทำเหมืองหินในพื้นที่เขาควหา..... 107

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
ข้อพิพาทระหว่างชุมชนกับเอกชนอันสืบเนื่องมาจากการทำเหมืองหิน.....	108
ปัญหาที่เกิดจากความไร้สถานะทางกฎหมายของชุมชน.....	110
ปัญหาการตีความ คำว่า “ชุมชน” “ชุมชนท้องถิ่น” “ชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม” สิทธิตามความในรัฐธรรมนูญ.....	110
ปัญหาการแสดงเจตนาของชุมชน.....	110
ปัญหาการจัดกระบวนการมีส่วนร่วมตามรัฐธรรมนูญและบทบัญญัติ แห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการจัดการ อนุรักษ์ ปกป้องรักษา และใช้ ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติ.....	112
ปัญหาการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมของชุมชน.....	113
5 บทย่อ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	115
อภิปรายผล.....	115
บทสรุป.....	119
ข้อเสนอแนะ.....	123
บรรณานุกรม.....	124
ประวัติผู้วิจัย.....	127